

Toimeentulotuki on tarkoitettu tilapäiseksi avuksi, joka turvaa perustoimeentulon silloin, kun henkilö tai perhe ei tule toimeen ansioillaan työstä tai yrittäjätoiminnasta tai muilla tuloillaan tai varoillaan. Toimeentulotukea haetaan kirjallisella hakulomakkeella. Ennen toimeentulotuen myöntämistä selvitetään asiakkaan edellytykset saada muita tuloja, sillä jokaisella on velvollisuus huolehtia elatuksestaan itse kykynsä mukaan. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja auttaa löytämään ratkaisuja toimeentulo-ongelmiin ja tukee työntöä asiakasta työllistymisessä.

Miten toimeentulotuen määrä lasketaan?

Ensin lasketaan yhteen kaikki hakijan/perheen käytettävissä olevat tulot ja varat. Näistä tuloista vähennetään hakijan/perheen ruokaan ja muihin perusmenoihin varattu summa (nimeltään toimeentulotuen perusosa) ja muut tukeen oikeuttavat menot. Jos tulot ovat pienemmät kuin hyväksyttävät menot, on henkilöllä oikeus saada toimeentulotukea.

Toimeentulotuen perusosat 1.1.2015 alkaen:

	Täysi perusosa euroa/kk
Yksin asuva henkilö	485,50
Yksinhuoltaja	534,05
Muu 18 vuotta täyttänyt henkilö Avio- ja avopuolisot kumpikin	412,68
Vanhempansa tai vanhempiensa luona asuva 18 vuotta täyttänyt henkilö	354,42
Lapset	
10 - 17 1. lapsi	339,85
-vuotias 2. lapsi	315,58
3. jne lapsi	291,30
0 - 9 1. lapsi	305,87
-vuotias 2. lapsi	281,59
3. jne lapsi	257,32

Toimeentulotuen perusosan sisältö

Perusosa kattaa seuraavat menot:

- ruoka
- vaatteiden osto, pesu ja korjaus
- parturi- ja kampaamomaksut
- henkilökohtainen puhtaus
- ilman lääkärin määräystä apteekista hankitut lääkkeet ja pienet hoitotarvikemenot sekä lääkärin muuhun kuin sairauden hoitoon määräämät lääkkeet
- Helsingin sisäiset matkat
- sanomalehden tilaus ja puhelimen käyttö ja internetin käyttökulut
- pienet virkistys- ja harrastusmenot.

Perusosan lisäksi voidaan toimeentulotukea myöntää seuraaviin muihin perusmenoihin:

- kohtuulliset asumismenot (vuokra, vesi, lämmitys, yhtiövastike, asuntolainan korko)
- kohtuulliset sähkö-, kaasu- ja kotivakuutuslaskut

- hyväksyttävät potilasmaksut ja julkisen terveydenhuollon lääkärin sairaudenhoitoon määräämät lääkkeet
- välttämättömät silmälasit maksusitoumuksella sopimusliikkeestä
- välttämättömät työmatkamenot ja työssäkäyntikulut.

Harkinnan perusteella voidaan myöntää täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea erityisistä olosuhteista johtuviin muihin menoihin:

- lasten päivähoitomenot maksettua kuittia vastaan
- välttämättömät muuttokustannukset
- välttämättömät hautausmenot maksusitoumuksella sosiaaliviraston sopimusliikkeestä

Erityinen tuki voi olla tarpeen, jos tulot ovat pitkään alhaiset esimerkiksi työttömyyden tai sairauden vuoksi. Samoin aktiivista työllistämistoimiin, kuntoutukseen yms. osallistumista voidaan tukea harkinnanvaraisella toimeentulotuella.

Perusosan alentaminen

Jos toimeentulotuen hakija on ilman perusteltua syytä kieltäytynyt tarjotusta työstä tai muusta työvoimapolitiisesta toimenpiteestä tai jos täysi-ikäinen, ammatillista koulusta vaille oleva alle 25-vuotias on keskeyttänyt koulutuksen tai kieltäytynyt koulutuksesta, perusosaa voidaan alentaa enintään 20 prosentilla. Toistuvasti kieltäytyvältä voidaan perusosaa alentaa enintään 40 prosentilla. Perusosan alentamisesta päätetään enintään kahden kuukauden ajaksi kerrallaan. Alentamispäätöksen yhteydessä sosiaalityöntekijä tekee asiakkaan kanssa suunnitelman siitä, miten asiakas voi jatkossa edistää työllistymistään ja itsenäistä toimeentuloaan.

Miten tulot ja omaisuus vaikuttavat toimeentulotuen myöntämiseen?

Tuloina otetaan huomioon kaikki hakijan ja hänen perheenjäsentensä käytettävissä olevat nettotulot ja sellainen varallisuus, joka ei ole välttämättömä jatkuvan toimeentulon turvaamiseksi. Esimerkiksi oma asunto, kalusteet ja työvälineet ovat välttämättömiä, mutta säästöt, arvopaperit ja auto voidaan laskea varoiksi, joilla asiakas voi rahoittaa elämistään.

Työnteon kannustamiseksi henkilön ansiotuloista ei oteta tuloina huomioon vähintään 20 % ja enintään 150 euroa kuukaudessa. Ansiotuloja ovat palkka, yrittäjätulot ja omaishoidon tuki.

Toimeentulotuen takaisin periminen

Toimeentulotuki tai osa siitä voidaan periä takaisin tuen saajalta:

- jos toimentulotukea on myönnetty ennakkona tulevaa etuutta vastaan sinä aikana, kun asiakkaan joku etuushakemus on käsiteltävänä (esimerkiksi eläke, työttömyysturva, elatusapu, asumistuki, opintotuki)
- jos tuen saajalla on sellaisia tuloja, varoja, omaisuutta tai oikeus sellaiseen etuuteen, joka tukea myönnettäessä ei ole vielä hänen käytettäväänään
- jos tuen saaja on tahallaan laiminlyönyt velvollisuutensa pitää huolta omasta tai perheensä eläuksesta.

Miten toimeentulotukea haetaan?

Tukea haetaan oman asuinalueen toimeentulotukiasioita hoitavasta palvelupisteestä. Toimeentulotukea haetaan sähköisesti Helsingin kaupungin sähköisestä asiointipalvelusta osoitteesta [Sähköinen Asiointi](#) tai kirjallisella hakulomakkeella.

Liitteet toimeentulotukihakemukseen

- henkilötodistus (henkilökohtaisella käynnillä)
- kaikkien työssäkäyvien perheenjäsenten tositteet palkkatuloista vähintään kahdelta viime kuukaudelta
- yrittäjien selvitykset yrityksen toiminnasta ja siitä saaduista tuloista
- tositteet eläkkeistä ja avustuksista
- tositteet muista tuloista, esimerkiksi Kelan etuudet
- tiliotteet kahdelta viime kuukaudelta
- tosite viimeksi vahvistetusta verotuksesta
- vuokrakuitti, vuokrasopimus ja talonkirjaote
- muut mahdolliset tositteet, jotka selventävät taloudellista tilannetta.

Jos hakijan taloudellinen tilanne muuttuu toimeentulotukipäätöksen voimassaoloaikana, on asiakkaan välittömästi ilmoitettava muuttuneet tiedot päätöksentekijälle. Esimerkiksi tulojen tai perheenjäsenen muutoksista, asunnon vaihtamisesta, työllistymisestä, opintojen aloittamisesta, yli viikon kestävästä ulkomaan matkasta tai yli kaksi viikkoa kestävästä sairaalahoidosta on tehtävä ilmoitus.

Väärien tietojen antaminen viranomaiselle on rangaistava teko.

Sosiaaliviranomaisilla on sekä oikeus saada asiakasta koskevia tietoja muilta viranomaisilta että salassapitovelvollisuus. Tietoja rekisteröidään viraston asiakastietojärjestelmään. Rekisteriselosteote on nähtävillä <http://www.hel.fi/www/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/hallinto/organisaatio/rekisteriselosteet>.

Hakemuksen käsittely ja tuen maksutavat

Sähköisen tai kirjallisen hakemuksen käsittely kestää yleensä seitsemän työpäivää. Käsittely nopeutuu, jos lomake on huolellisesti täytetty ja kaikki tarvittavat liitteet ovat mukana. Toimeentulotukipäätös ja hakemuksen liit-

teet lähetetään asiakkaalle postitse. Myönnetty toimeentulotuki maksetaan asiakkaan pankkitilille. Vuokraan myönnetty toimeentulotuki maksetaan sovittaessa suoraan vuokranantajan tilille.

Muutoksenhaku

Jos toimeentulotuen hakija on tyytymätön päätökseen, hän voi hakea siihen muutosta aikuisjaostolta. Toimeentulotukipäätöksessä on ohjeet muutoksenhausta.

Esimerkki toimeentulotuen laskemisesta

Toimeentulotukea hakee perhe, jossa isä on työtön ja saa työmarkkinatukea. Äiti on kotiäiti ja saa äitiysrahaa. Perheeseen kuuluu lisäksi 6-vuotias ja alle 1-vuotias lapsi. Perhe saa asumistukea ja lapsilisää.

Tulot	Euroa	
Työmarkkinatuki	564,16	kuukaudessa
Äitiysraha	656,00	kuukaudessa
Asumistuki	555,11	kuukaudessa
Lapsilisät	201,55	kuukaudessa
Tulot yhteensä	1976,82	kuukaudessa
Menot		
Perusosa, isä	412,68	kuukaudessa
äiti	412,68	kuukaudessa
ensimmäinen lapsi (0-9 v.)	305,87	kuukaudessa
toinen lapsi (0-9 v.)	281,59	kuukaudessa
Vuokra (kuitti)	950,00	kuukaudessa
Vesimaksu (kuitti)	60,00	kuukaudessa
Puhelinlasku	90,00	ei hyväksytty menona, sisältyy perusosaan
Internet-maksu	35,00	ei hyv., sisältyy perusosaan
Ostettu vaatteita	95,00	ei hyv., sisältyy perusosaan
Ostettu bussilippu	53,80	ei hyv., sisältyy perusosaan
Menot yhteensä	2 696,62	kuukaudessa
Huomioitavat menot yhteensä	2 422,82	kuukaudessa
Tulot yhteensä	1 976,82	kuukaudessa
Toimeentulotuki	446,00	kuukaudessa

Päätös toimeentulotuesta

Myönnetään toimeentulotukea kuukaudeksi 446,00 euroa. Lisäksi myönnetään päätöksen voimassaoloaikana erääntyvät kohtuulliset sähkölaskut sekä omavastuuosuus julkisen terveydenhuollon potilasmaksuista ja lääkärin sairauden hoitoon määräämistä lääkkeitä.

Lisätietoja www.hel.fi/sote

Toimeentulotuen esite
Toimeentulotukihakemus
Toimeentulotukihakemuksen täyttöohjeet ja liitteet
Toimeentulotukilaskuri
Sähköinen toimeentulotukihakemus